

§ 64, at Spiren findes til dette Lovforslag. Der har under Behandlingen i det andet Ting udbillet sig af denne Paragraf et selvstændigt Lovforslag med væsentlige Forandringer, med adskillige Tillæg og yderligere Bestemmelser, som til Dels ere nødvendiggjorte derved, at det er udsøndret af det andet Forslag, men under alle Omstændigheder fremtræder det nu som et selvstændigt Lovforslag. Det forekommer mig derfor, at Overvejelsen deraf naturlig falder i to Bestanddele. Det første Spørgsmaal bliver, om man godkender den Tanke, der er udtrykt i det oprindelige Fattiglovsforslags § 64, og dernæst bliver Spørgsmaalet, om man finder at de Forandringer, Forslaget er undergaaet ved at blive et selvstændigt Forslag, ere af den Art, at de kunne bidrage til enten at styrke den Tilslutning, man kunde have givet det, hvis det var blevet ved det oprindelige, eller medføre, at man ikke nu kan give det sin Tilslutning. — Den Tanke, der ligger i Fattiglovsforslagets § 64, er meget naturlig og nærliggende. Tanken er jo den, at samtidig med at man erkender og maa hævde som Grundlægnings, at ingen kan forsværes af det offentlige uden at være underkastet adskillige Indskrænkninger med Hensyn til hele sin Bæren, en Følge og en Betingelse, som ogsaa Grundloven fremhæver, naar den taler om Retten for enhver, der ikke kan ernære sig og sine, til at forsværes af det offentlige, idet den tilføjer: „dog med de af Lovgivningen følgende Indskrænkninger“ — samtidig med, at man erkender dette, maa man erkende, at der kan være særlige Forhold og særlige Omstændigheder, som medføre, at den Forsørgelse af det offentlige, hvortil en Person bliver trængende, af forskellige Grunde ikke skal medføre lignende Begrænsninger og lignende Indskrænkninger i hans hele Eksistens. Det er jo et helt Kapitel i det oprindelige Fattiglovsforslag, Kapitel 7, der taler om saadanne Tilfælde af Understøttelse under særlige Forhold, og der er jo i Fattiglovsforslaget, som det er vedtaget i det andet Ting, blevet en hel Del tilbage, hvor der tales om særlige Trangstilfælde, og om, hvorledes saadanne særlige Omstændigheder, som naturlig kunne medføre, at man søger Forsørgelse af det offentlige, ikke skulle medføre saadanne Indskrænkninger i den personlige Eksistens, som ellers indtræde ved saadan Forsørgelse. Det er en ganske naturlig Tanke, at man fremhæver dette, at en Person, som er bleven gammel og er værdig, har Krav paa Nænsomhed med Hensyn til den Behandling, som i Almindelighed følger med offentlig Forsørgelse, at der bør vises Staaensomhed over-

for værdige gamle trængende, som gennem et trangt Liv have søgt at holde sig fri for offentlig Hjælp, men nu i de gamle Aar, da deres Kraft er svækket, ikke længere ere i Stand dertil. Det er en saa naturlig og human Tanke, at man forekommer det mig, i al Almindelighed ikke kan andet end skænke den sin Tilslutning. Smidlertid er denne Tanke som bekendt bleven angrebet fra to forskellige Sider. Fra den ene Side vil man sige: Ja, men det er ikke nær nok, hvad der saaledes gøres i Retning af at staae de værdige gamle; det er ikke nær nok, at man fritager dem for disse Begrænsninger. For det første kan man mene, at det burde udstrækkes til en langt større og videre Kreds. Maafe man endog saa vil have det udstrakt til alle, der overhovedet blive trængende, og ikke blot til gamle værdige. Dette er imidlertid en Tanke, som i alt Fald ligger ganske udenfor Grundloven og udenfor hele den Ordning, hvorpaa den offentlige Forsørgelse hidtil har hvilet, hvorfor jeg ikke nærmere skal dvæle derved. Der er en anden Indvending, som ifølge denne Betragtning kunde gøres imod Lovforslaget, den nemlig, at Lovforslaget byder ikke noget, for saa vidt det byder en Forsørgelse, med Hensyn til hvis nærmere Bestemmelse andre end den vedkommende selv have noget at sige. Det, der skal bydes, skal være en fast Pengehjælp, der var tilstrækkelig til at leve for, og som den vedkommende selv var raadig over, saaledes at han kunde siges ved denne Hjælp at staa ligesaa selvstændig som den, der selv fortjener sit Underhold. Denne Betragtningssmaade overfor dette Lovforslag vil ganske vist være radikalt modsat den Tanke, som laa i det oprindelige Fattiglovsforslags § 64, og forekommer mig ogsaa at være ganske urigtig, thi er der nogen Fare ved den hele Tanke, hvad jeg straks skal komme til at berøre, saa er det den, at det at fritage den, der maa forsværes af det offentlige, for de Byrder og Indskrænkninger, som i Almindelighed ere knyttede dertil, vækker Vysten og Driften til at sørge for sig selv. Det er en Fare, som vistnok ligger ogsaa i Forslaget i den Skikkelse, hvori det foreligger, ligesom i det oprindelige Forslag, men den vilde mange Gange fordobles, hvis det blev saaledes, at overhovedet de, der ville falde ind under Bestemmelserne, kunde, uagtet de forlangte Forsørgelse af det offentlige, komme og gøre Krav paa at blive stillede ganske paa samme Maade, som om de forsværedes sig selv. Der vil jo intet kraftigere Middel være til at udrydde enhver Drift og Beskræbelse for under den Trang, under hvilken mange af